

Iránymutatások

**8/2022. sz. iránymutatás az adatkezelő vagy az
adatfeldolgozó fő felügyeleti hatóságának
meghatározásáról**

2.0 változat

Elfogadás időpontja: 2023. március 28.

Korábbi változatok

1.0 változat	2022. október 10.	Az iránymutatás elfogadása (a 29. cikk szerinti munkacsoport által elfogadott és az Európai Adatvédelmi Testület által 2018. május 25-én jóváhagyott korábbi WP244 rev.01 sz. iránymutatás aktualizált változata) nyilvános konzultációra .
2.0 változat	2023. március 28.	Az iránymutatás nyilvános konzultációt követő elfogadása

Tartalomjegyzék

0	Előszó	4
1	A fő felügyeleti hatóság meghatározása: a legfontosabb alapfogalmak.....	5
1.1	„A személyes adatok határokon átnyúló kezelése”	5
1.1.1	„Jelentős mértékben érint”	5
1.2	Fő felügyeleti hatóság.....	6
1.3	Tevékenységi központ	7
2	A fő felügyeleti hatóság meghatározásának lépései.....	7
2.1	Az adatkezelő „tevékenységi központjának” megállapítása	7
2.1.1	Az adatkezelő tevékenységi központjának megállapítása akkor, ha az nem egyezik az EGT-n belüli központi ügyvitel helyével.....	8
2.1.2	Vállalkozáscsoportok	9
2.1.3	Közös adatkezelők	9
2.2	Határesetek	10
2.3	Adatfeldolgozó	11
3	Egyéb lényeges kérdések.....	12
3.1	Az „érintett felügyeleti hatóság” szerepe	12
3.2	Helyi adatkezelés	13
3.3	Az EGT-ben tevékenységi hellyel nem rendelkező vállalkozások.....	13
	MELLÉKLET – Iránymutató kérdések a fő felügyeleti hatóság meghatározásához	14
1.	Az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó személyes adatok határokon átnyúló kezelését végzi-e? 14	
2.	Hogyan határozható meg a „fő felügyeleti hatóság”?	14
3.	Vannak-e „érintett felügyeleti hatóságok”?	15

Az Európai Adatvédelmi Testület,

tekintettel a természetes személyeknek a személyes adatok kezelésének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) 70. cikke (1) bekezdésének e) és l) pontjára,

tekintettel az EGT-megállapodásra és különösen annak az EGT Vegyes Bizottság 2018. július 6-i 154/2018. sz. határozatával módosított XI. mellékletére és 37. jegyzőkönyvére¹,

tekintettel eljárási szabályzatának 12. és 22. cikkére,

tekintettel a 29. cikk szerinti munkacsoportnak az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó fő felügyeleti hatóságának meghatározásáról szóló WP244 rev.01 iránymutatására,

tekintettel az Európai Adatvédelmi Testület az adatkezelő és az adatfeldolgozó GDPR szerinti fogalmáról szóló 07/2020. számú iránymutatására,

ELFOGADTA A KÖVETKEZŐ IRÁNYMUTATÁST

0 ELŐSZÓ

1. A 29. cikk szerinti munkacsoport 2017. április 5-én elfogadta az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó fő felügyeleti hatóságának meghatározásáról szóló iránymutatást (WP244 rev.01)², amelyet az Európai Adatvédelmi Testület első plenáris ülésén jóváhagyott³. Ez a dokumentum az iránymutatás kismértékben frissített változata. A 29. cikk szerinti munkacsoportnak az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó fő felügyeleti hatóságának meghatározásáról szóló iránymutatására (WP244 rev.01) történő hivatkozásokat mostantól az Európai Adatvédelmi Testület ezen iránymutatására való hivatkozásként kell érteni.
2. Az Európai Adatvédelmi Testület megállapította, hogy további pontosításokra van szükség, különösen a tevékenységi központ fogalmát illetően a közös adatkezelés összefüggésében, valamint figyelembe véve az Európai Adatvédelmi Testületnek az adatkezelő és az adatfeldolgozó GDPR szerinti fogalmáról szóló 07/2020 sz. iránymutatását⁴.
3. Az e kérdésre vonatkozó bekezdést felülvizsgálták és aktualizálták, míg a dokumentum többi része – a szerkesztési módosítások kivételével – változatlan maradt. A felülvizsgálat konkrétan a közös adatkezelőkről szóló 2.1.3. szakaszra vonatkozik.

¹ A dokumentumban a „tagállamokra” való hivatkozásokat az „EGT-tagállamokra” való hivatkozásként kell érteni.

² Megtekinthető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=611235

³ Lásd: https://edpb.europa.eu/news/news/2018/endorsement-gdpr-wp29-guidelines-edpb_hu

⁴ Lásd: 07/2020. sz. iránymutatás az adatkezelő és az adatfeldolgozó GDPR szerinti fogalmáról, 2.0. verzió, elfogadás időpontja: 2021. július 7., 161., 162. és 166. pont, elérhető a következő internetcímen: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-072020-concepts-controller-and-processor-gdpr_hu

1 A FŐ FELÜGYELETI HATÓSÁG MEGHATÁROZÁSA: A LEGFONTOSABB ALAPFOGALMAK

1.1 „A személyes adatok határokon átnyúló kezelése”

4. A fő felügyeleti hatóságot csak abban az esetben szükséges meghatározni, ha az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó személyes adatok határokon átnyúló kezelését végzi. Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 23. pontja a következőképpen határozza meg a „személyes adatok határokon átnyúló adatkezelését”:
 - *személyes adatoknak az Unióban megvalósuló olyan kezelése, amelyre az egynél több tagállamban tevékenységi hellyel rendelkező adatkezelő vagy adatfeldolgozó több tagállamban található tevékenységi helyein folytatott tevékenységeivel összefüggésben kerül sor, vagy*
 - *személyes adatoknak az Unióban megvalósuló olyan kezelése, amelyre az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó egyetlen tevékenységi helyén folytatott tevékenységekkel összefüggésben kerül sor úgy, hogy egynél több tagállamban jelentős mértékben érint vagy valószínűsíthetően jelentős mértékben érint érintettek.*
5. Ez azt jelenti, hogy amennyiben egy szervezet például Franciaországban és Romániában rendelkezik tevékenységi hellyel, és a személyes adatok kezelése összefügg az e helyeken folytatott tevékenységekkel, akkor határokon átnyúló adatkezelés történik.
6. Másik eshetőségként előfordulhat, hogy a szervezet csak a franciaországi tevékenységi helyén folytat adatkezelési tevékenységet. Amennyiben ez a tevékenység Franciaországban és Romániában is jelentős mértékben érint – vagy valószínűsíthetően jelentős mértékben érint – érintettek, akkor szintén határokon átnyúló adatkezelésnek minősül.

1.1.1 „Jelentős mértékben érint”

7. Az általános adatvédelmi rendelet nem határozza meg, mi értendő a „jelentős mértékben” és az „érint” kifejezés alatt. Ezzel a megfogalmazással az volt a cél, hogy ne tartozzon valamennyi, egyetlen tevékenységi helyen zajló, bármilyen hatást kifejtő adatkezelési tevékenység a „személyes adatok határokon átnyúló adatkezelése” fogalmának hatálya alá.
8. A „jelentős” melléknév leginkább idevágó, szokványos jelentései a következők: „bőséges vagy jelentős mennyiségű vagy méretű; számottevő, elég nagy” vagy „komoly értékű, valóban jelentős; szilárd; súlyos, fontos”⁵.
9. Az „érint” ige leginkább idevágó jelentései: „befolyásol” vagy „lényeges benyomást gyakorol”. Értelmét tekintve összefügg vele a „hatás” főnév, amelynek jelentése egyebek mellett az „eredmény” vagy „következmény”⁶. Ebből következik, hogy az adatkezelés akkor érint valakit, ha valamilyen hatással van rá. Az egyénekre jelentős hatást nem gyakorló adatkezelés tehát nem tartozik a „személyes adatok határokon átnyúló adatkezelése” fogalom meghatározásának második része alá. A fogalom meghatározás első része azonban vonatkozhat rá akkor, ha a személyes adatok kezelése az egynél több tagállamban tevékenységi hellyel rendelkező adatkezelő vagy adatfeldolgozó több tagállamban található tevékenységi helyein folytatott tevékenységekkel összefüggésben zajlik.

⁵ Oxford English Dictionary.

⁶ Oxford English Dictionary.

10. Az adatkezelés nem csak akkor tehet eleget a fogalom meghatározás második részének, ha ténylegesen jelentős hatást vált ki, hanem már abban az esetben is, ha a jelentős hatása valószínűsíthető. Megjegyzendő, hogy a „valószínűsíthető” nem azt jelenti, hogy a jelentős hatás távoli eshetősége áll fenn. A jelentős hatás meglétének inkább valószínűnek kell lennie. Másrészt ez azt is jelenti, hogy az adatkezelésnek nem kell ténylegesen egyéneket érintenie: a jelentős hatás valószínűsége elegendő ahhoz, hogy az adatkezelés a „személyes adatok határokra átnyúló adatkezelése” fogalmának hatálya alá tartozzon.
11. Az, hogy az adatkezelési művelet több tagállamban több – akár nagyszámú – egyén személyes adatainak kezelésével jár, nem feltétlenül jelenti azt, hogy az adatkezelés jelentős hatást fejt ki, vagy jelentős hatása valószínűsíthető. Az egyénekre jelentős hatást nem gyakorló adatkezelés tehát a fogalom meghatározás második részének alkalmazásában nem minősül határokra átnyúló adatkezelésnek, függetlenül attól, hány egyént érint.
12. A felügyeleti hatóság eseti alapon értelmezi „jelentős mértékben érint” fogalmát. Figyelembe kell venni az adatkezelés körülményeit, az adatok jellegét, az adatkezelés célját, valamint olyan tényezőket, mint hogy az adatkezelés:
- egyéneknek ténylegesen vagy valószínűsíthetően kárt, veszteséget vagy szenvedést okoz-e,
 - ténylegesen vagy valószínűsíthetően valós hatást gyakorol-e jogok korlátozása vagy lehetőség elmaradása tekintetében,
 - érinti vagy valószínűsíthetően érinti-e egyének egészségét, jóllétét vagy lelki nyugalmát,
 - érinti vagy valószínűsíthetően érinti-e egyének pénzügyi vagy gazdasági helyzetét vagy körülményeit,
 - egyéneket hátrányos megkülönböztetésnek vagy tisztességtelen bánásmódnak tehet-e ki,
 - a különleges kategóriákba tartozó személyes vagy egyéb kényes természetű adatokat, különösen gyermekek személyes adatait érinti-e,
 - hatására ténylegesen vagy valószínűsíthetően jelentős mértékben megváltozik-e egyének viselkedése,
 - valószínűtlen, előre nem látott vagy nemkívánatos következményekkel jár-e egyének számára,
 - kellemetlenséget vagy más kedvezőtlen következményt, többek között a hírnév romlását okozza-e, vagy
 - személyes adatok széles körére terjed-e ki.
13. A „jelentős hatás” vizsgálata végeredményben arra szolgál, hogy a felügyeleti hatóságoknak csak akkor kelljen hivatalosan együttműködniük az általános adatvédelmi rendelet szerinti egységességi mechanizmuson keresztül, „amikor egy felügyeleti hatóság célja olyan intézkedés elfogadása, amely több tagállamban nagyszámú érintettet jelentős mértékben érintő adatkezelési műveletekre vonatkozóan joghatást ér el”⁷.

1.2 Fő felügyeleti hatóság

14. Egyszerűen fogalmazva, a fő felügyeleti hatóság az a hatóság, amelynek elsődleges felelőssége, hogy a határokra átnyúló adatkezelési tevékenységekkel foglalkozzon, például abban az esetben, ha valamilyen érintett panaszt tesz személyes adatainak kezelésével kapcsolatban.

⁷ Lásd az általános adatvédelmi rendelet (135) preambulumbekzdését.

15. A fő felügyeleti hatóság összehangolja a többi „érintett” felügyeleti hatóságok bevonásával zajló vizsgálatot.
16. A fő felügyeleti hatóság az adatkezelő „tevékenységi központjának” vagy az Európai Unión belüli „egyetlen tevékenységi helyének” megállapításától függően határozható meg. Az általános adatvédelmi rendelet 56. cikke a következőképpen rendelkezik:
- *az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó tevékenységi központja vagy egyetlen tevékenységi helye szerinti felügyeleti hatóság jogosult fő felügyeleti hatóságként eljárni az említett adatkezelő vagy az adatfeldolgozó által végzett határokon átnyúló adatkezelés tekintetében, a 60. cikk szerinti [együttműködési] eljárással összhangban.*

1.3 Tevékenységi központ

17. Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 16. pontja szerint a „tevékenységi központ”:
- *az egynél több tagállamban tevékenységi hellyel rendelkező adatkezelő esetében az Unión belüli **központi ügyvitelének helye, ha azonban a személyes adatok kezelésének céljaira és eszközeire vonatkozó döntéseket az adatkezelő egy Unión belüli másik tevékenységi helyén hozzák, és az utóbbi tevékenységi hely rendelkezik **hatáskörrel az említett döntések végrehajtására**, az említett döntéseket meghozó tevékenységi helyet kell tevékenységi központnak tekinteni,***
 - *az egynél több tagállamban tevékenységi hellyel rendelkező adatfeldolgozó esetében az Unión belüli központi ügyvitelének helye, vagy ha az adatfeldolgozó az Unióban nem rendelkezik központi ügyviteli hellyel, akkor az adatfeldolgozónak az az Unión belüli tevékenységi helye, ahol az adatfeldolgozó tevékenységi helyén folytatott tevékenységekkel összefüggésben végzett fő adatkezelési tevékenységek zajlanak, amennyiben az adatfeldolgozóra e rendelet szerint meghatározott kötelezettségek vonatkoznak.*

2 A FŐ FELÜGYELETI HATÓSÁG MEGHATÁROZÁSÁNAK LÉPÉSEI

2.1 Az adatkezelő „tevékenységi központjának” megállapítása

18. A tevékenységi központ megállapításához előbb meg kell határozni az adatkezelő EGT-n belüli központi ügyvitelének helyét, ha van ilyen. Az általános adatvédelmi rendeletből következő megközelítés szerint az Unión belüli központi ügyvitel helyén születnek a személyes adatok kezelésének céljaira és eszközeire vonatkozó döntések, és az ilyen döntések végrehajtására is ez a hely rendelkezik hatáskörrel.
19. A fő felügyeleti hatóság általános adatvédelmi rendeletben megfogalmazott alapelvének lényege, hogy a határokon átnyúló adatkezelés felügyeletét az Európai Unión belül kizárólag egy felügyeleti hatóság irányítsa. Amennyiben a határokon átnyúló különböző adatkezelési tevékenységekkel kapcsolatos döntéseket az Unión belüli központi ügyvitel helyén hozzák, akkor a multinacionális vállalat különböző, határokon átnyúló adatkezelési tevékenységeit egyetlen fő felügyeleti hatóság felügyeli. Előfordulhatnak azonban olyan esetek, amikor a központi ügyviteli helytől eltérő tevékenységi helyen bizonyos adatkezelési tevékenység céljairól és eszközeiről önálló döntések születnek. Felmerülhetnek tehát helyzetek, amikor több fő felügyeleti hatóság határozható meg, például akkor, ha egy multinacionális vállalat úgy dönt, hogy az egyes adatkezelési tevékenységeit illetően külön döntéshozatali központokat hoz létre különböző országokban.
20. Emlékeztetőül: amennyiben egy multinacionális vállalat az adatkezelési tevékenységeinek céljaival és eszközeivel kapcsolatos döntéseket az EGT-n belüli egyik tevékenységi helyén összpontosítja (és ez a

tevékenységi hely rendelkezik hatáskörrel ilyen döntések végrehajtására), akkor csak egy fő felügyeleti hatóságot kell meghatározni az adott multinacionális vállalat esetében.

21. Ilyen helyzetekben elengedhetetlen, hogy a vállalkozások pontosan megjelöljék, hol születnek az adatkezelés céljaival és eszközeivel kapcsolatos döntések. A tevékenységi központ helyes megjelölése az adatkezelők és adatfeldolgozók érdeke, hiszen egyértelművé teszi, mely felügyeleti hatósággal kell kapcsolatban lenniük az általános adatvédelmi rendeletben foglalt kötelezettségeik teljesítésével összefüggő különféle feladataikat illetően. Ezek közé tartozik adott esetben az adatvédelmi tisztviselő kijelölése, vagy a hatósággal való egyeztetés olyan adatkezelési tevékenység esetén, amelynek kockázatát az adatkezelő észszerű módon nem tudja mérsékelni. Az általános adatvédelmi rendelet vonatkozó rendelkezései ezeket a megfeleléssel összefüggő feladatokat hivatottak megkönnyíteni.
22. Az alábbiakban néhány példa ennek szemléltetésére:

1. példa: Egy élelmiszer-kiskereskedő székhelye (azaz „központi ügyvitelének helye”) a hollandiai Rotterdamban található. Emellett több más EGT-országban is rendelkezik tevékenységi helyekkel, amelyek egyénnel állnak kapcsolatban. Mindegyik tevékenységi helyen ugyanazokkal a szoftverekkel kezelik a fogyasztók személyes adatait üzletszerzés céljából. A fogyasztói személyes adatok üzletszerzési célú kezelésének eszközeivel és céljaival kapcsolatos összes döntést a rotterdami székhelyen hozzák. Következésképpen, a vállalat fő felügyeleti hatósága ennek a határokon átnyúló adatkezelési tevékenységnek a tekintetében a holland felügyeleti hatóság.

2. példa: Egy bank székhelye Frankfurtban található, az összes⁸ banki adatkezelési tevékenységét onnan szervezik, biztosítási üzletága viszont Bécsben működik. Ha az összes biztosítási célú adatkezelési tevékenységekre vonatkozó döntések meghozatala és az e döntések végrehajtása az EGT egész területét tekintve a bécsi tevékenységi hely hatáskörébe tartozik, akkor az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 16. pontjában foglaltak szerint a fő felügyeleti hatóság a személyes adatok határokon átnyúló, biztosítási célú kezelését illetően az osztrák felügyeleti hatóság, a személyes adatok banki célú kezelését illetően pedig az illetékes német felügyeleti hatóság (azaz a hesseni tartományi felügyeleti hatóság) lesz, függetlenül attól, hol találhatóak az ügyfelek⁹.

2.1.1 Az adatkezelő tevékenységi központjának megállapítása akkor, ha az nem egyezik az EGT-n belüli központi ügyvitel helyével

23. Az általános adatvédelmi rendelet (36) preambulumbekzdése segítséget nyújt annak a fő tényezőnek a tisztázásában, amely alapján megállapítható az adatkezelő tevékenységi központja, ha a központi ügyvitel helyének szempontja nem vehető figyelembe. Ehhez meg kell állapítani, hol zajlik az adatkezelés céljaira és eszközeire vonatkozó fő döntéseket meghatározó ügyvezetési tevékenység tényleges és valós, tartós jelleget biztosító körülmények közötti gyakorlása. Az általános adatvédelmi rendelet (36) preambulumbekzdése emellett egyértelművé teszi, hogy „[a] személyes adatok kezelésére szolgáló műszaki eszközök jelenléte és használata, illetve az adatkezelési tevékenység

⁸ Az EDPB elismeri, hogy a személyes adatok banki célú kezelése az adatkezelési tevékenységek számos különböző célját foglalja magában. Az egyszerűség kedvéért azonban az EDPB ezeket egyetlen célként kezeli. Ugyanez vonatkozik a biztosítási célú adatkezelésre is.

⁹ Emlékeztetni kell arra is, hogy az általános adatvédelmi rendelet meghatározott esetekben lehetővé teszi a helyi felügyeletet. Lásd a (127) preambulumbekzdést: **A nem fő felügyeleti hatóságként eljáró egyes felügyeleti hatóságok illetékesek helyi ügyekben abban az esetben, ha az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó ugyan egynél több tagállamban rendelkezik tevékenységi hellyel, azonban a konkrét adatkezelés tárgya csak egyetlen tagállamban végzett adatkezelésre vonatkozik, és csak abban az egyetlen tagállamban élő érintettek iránt, például ha a személyes adatok kezelésének tárgya a munkavállalói adatoknak konkrét foglalkoztatással összefüggő kezelése egy adott tagállamban.** Ebből az elvből az következik, hogy a helyi foglalkoztatáshoz kapcsolódó humánerőforrás-adatok felügyelete több felügyeleti hatóság illetékességébe is tartozhat.

önmagában nem jár tevékenységi központként való minősítéssel, és ezért nem meghatározó szempontja a tevékenységi központnak”.

24. Az adatkezelő maga határozza meg, hol található a tevékenységi központja, és ennek megfelelően, hogy mely felügyeleti hatóság lesz a fő felügyeleti hatóság az esetében. Az érintett felügyeleti hatóság azonban később kifogással élhet e döntés ellen.
25. Az alábbi tényezők figyelembevétele hasznos lehet az adatkezelő tevékenységi központjának az általános adatvédelmi rendelet feltételei szerinti meghatározásához, amennyiben a tevékenységi központ nem azonos az EGT-n belüli központi ügyvitel helyével.
 - Hol történik az adatkezelés céljaira és eszközeire vonatkozó döntések végső jóváhagyása?
 - Hol születnek az adatkezelést érintő üzleti döntések?
 - Hol található ténylegesen a döntések végrehajtására vonatkozó jogkör?
 - Hol található a határokon átnyúló adatkezelés irányításáért általános felelősséggel tartozó igazgató (vagy igazgatók) székhelye?
 - Hol jegyezték be az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót társaságként, amennyiben az egyazon ország területén történt?
26. Megjegyzendő, hogy ez a felsorolás nem kimerítő jellegű. Az adott adatkezelőtől vagy adatkezelési tevékenységtől függően egyéb tényezők is lényegesek lehetnek. Amennyiben a felügyeleti hatóság okkal vonja kétségbe, hogy az adatkezelő által meghatározott tevékenységi hely az általános adatvédelmi rendelet alkalmazásában valóban tevékenységi központnak minősül, akkor – természetesen – felszólíthatja az adatkezelőt, hogy bocsásson rendelkezésre további adatokat tevékenységi központja helyének igazolásához.

2.1.2 Vállalkozáscsoportok

27. Ha az adatkezelést EGT-n belüli székhellyel rendelkező vállalkozáscsoport végzi, akkor feltehetően az általános ellenőrzést gyakorló vállalkozás tevékenységi helye a személyes adatok kezelését illetően döntéshozatali hatáskörrel rendelkező központ, következésképpen az a vállalkozáscsoport tevékenységi központjának tekintendő, kivéve, ha az adatkezelés céljaira és eszközeire vonatkozó döntéseket valamely más tevékenységi helyen hozzák meg. Valószínűleg a vállalkozáscsoport EGT-n belüli anyavállalata vagy működési központja a tevékenységi központ, mivel feltehetően ott található a központi ügyvitel helye.
28. A fogalom meghatározásban az adatkezelő központi ügyvitelének helyére való hivatkozás megállja a helyét azon szervezetek esetében, amelyek döntéshozatala központosított, felépítésüket tekintve pedig ágszerkezetűek. Ilyenkor egyértelmű, hogy a vállalat székhelye rendelkezik hatáskörrel a határokon átnyúló adatkezelésre vonatkozó döntések meghozatalára és végrehajtására. A tevékenységi központ helye – és következésképpen a fő felügyeleti hatóságként eljáró felügyeleti hatóság – ilyenkor egyértelműen meghatározható. A vállalkozáscsoportok döntéshozatali rendszere azonban ennél összetettebb lehet, ha a határokon átnyúló adatkezeléssel kapcsolatos döntéshozatali hatásköröket különböző tevékenységi helyek kapják. A vállalkozáscsoportok a fentiekben ismertetett szempontok segítségével könnyebben meghatározhatják tevékenységi központjukat.

2.1.3 Közös adatkezelők

29. Az általános adatvédelmi rendelet nem foglalkozik kifejezetten azzal a kérdéssel, hogyan kell meghatározni a fő felügyeleti hatóságot abban az esetben, ha az adatkezelés céljait és eszközeit két

vagy több, az EGT-ben tevékenységi hellyel rendelkező adatkezelő közösen határozza meg, vagyis közös adatkezelőként jár el. Az általános adatvédelmi rendelet 26. cikkének (1) bekezdése és (79) preambulumbekzdése egyértelműen rögzíti, hogy közös adatkezelés esetén az adatkezelőknek átlátható módon kell meghatározniuk a rendelet szerinti kötelezettségeik teljesítéséért fennálló felelősségük megoszlását.

30. Amint arra az Európai Adatvédelmi Testület az adatkezelő és az adatfeldolgozó fogalmáról szóló iránymutatásában emlékeztetett¹⁰, a közös adatkezelőknek meg kell határozniuk, hogy „ki mit csinál”, oly módon, hogy egymás között döntenek arról, hogy kinek mely feladatokat kell elvégeznie, annak biztosítása érdekében, hogy az adatkezelés megfeleljen az általános adatvédelmi rendelet szerint alkalmazandó, a szóban forgó közös adatkezeléshez kapcsolódó kötelezettségeknek.
31. A közös adatkezelőknek a vonatkozó felelősségi körök meghatározásakor az általános adatvédelmi rendelet 26. cikkének (1) bekezdésében kifejezetten említett felelősségi körök mellett többek között olyan megfelelési intézkedéseket és kapcsolódó kötelezettségeket kell figyelembe venniük, mint az érintettekkel és a felügyeleti hatóságokkal való kapcsolattartás megszervezése.
32. Emlékeztetni kell arra, hogy a felügyeleti hatóságokat nem kötik az ilyen megállapodások feltételei, sem a felek közös adatkezelőként való minősítésének kérdése, sem a kijelölt kapcsolattartó tekintetében¹¹.
33. A közös adatkezelők döntéshozatali hatásköre továbbá nem foglalja magában az illetékes felügyeleti hatóságnak az általános adatvédelmi rendelet 55. és 56. cikke értelmében történő meghatározását, sem pedig annak eldöntését, hogy e felügyeleti hatóságok képesek-e ellátni az általános adatvédelmi rendelet 57. és 58. cikkében leírt feladataikat és hatásköreiket.
34. A tevékenységi központ fogalma az általános adatvédelmi rendelet értelmében egyetlen adatkezelőhöz kapcsolódik, és s közös adatkezelés esetére nem terjeszthető ki. Ez nem érinti az egyes közös adatkezelők azon lehetőségét, hogy saját tevékenységi központtal rendelkezzenek. Vagyis az adatkezelő tevékenységi központja nem tekinthető a közös adatkezelők tevékenységi központjának a közös ellenőrzésük alatt végzett adatkezelés tekintetében. Ezért a közös adatkezelők nem jelölhetnek ki közös tevékenységi központot (azon tevékenységi helyek közül, ahol az adatkezelés céljairól és eszközeiről döntés születik) mindkét közös adatkezelő számára.

2.2 Határesetek

35. Felmerülhetnek olyan határesetek és bonyolult helyzetek, amikor nehéz meghatározni a tevékenységi központot, vagy megállapítani az adatkezelésre vonatkozó döntések meghozatalának helyét. Ez olyankor fordulhat elő, ha az adatkezelő határokon átnyúló adatkezelést végez, és több tagállamban is rendelkezik tevékenységi hellyel, de az EGT-n belül nincs központi ügyintézési helye, és az EGT-n belüli tevékenységi helyei közül egyik sem hoz adatkezelési döntéseket (azaz ezek a döntések kizárólag az EGT-n kívül születnek).
36. A fent ismertetett esetben a határokon átnyúló adatkezelést végző vállalkozásnak érdekében állhat, hogy tevékenységét egy fő felügyeleti hatóság szabályozza, mivel ezáltal élvezheti az egységességi elvből fakadó előnyöket. Az általános adatvédelmi rendelet azonban nem kínál megoldást ilyen esetekre. Az említett körülmények között a vállalkozásnak azt a tevékenységi helyet kell kijelölnie tevékenységi központként, amely hatáskörrel rendelkezik az adatkezelési tevékenységre vonatkozó

¹⁰ Lásd: 07/2020. sz. iránymutatás az adatkezelő és az adatfeldolgozó GDPR szerinti fogalmáról, 161., 162. és 166. pont.

¹¹ Lásd: 07/2020. sz. iránymutatás az adatkezelő és az adatfeldolgozó GDPR szerinti fogalmáról, 191. pont.

döntések végrehajtására és az adatkezelésért való felelősségvállalásra, ideértve azt is, hogy kellő eszközzel rendelkeznek. Amennyiben a vállalkozás nem ennek megfelelően jelöli ki tevékenységi központját, akkor a fő hatóságot sem lehet majd meghatározni. A felügyeleti hatóságoknak mindig van rá lehetőségük, hogy tovább vizsgálódjanak, amennyiben szükséges.

37. Az általános adatvédelmi rendelet nem engedi meg a legkedvezőbb fórum kiválasztását. Ha a vállalkozás azt állítja-, hogy tevékenységi központja az egyik tagállamban található, de ott a személyes adatok kezelésével összefüggésben tényleges és valós irányítási vagy döntéshozatali tevékenységek nem zajlanak, akkor az illetékes felügyeleti hatóságok (vagy végső soron az Európai Adatvédelmi Testület¹²) tárgyilagos szempontok és a rendelkezésre álló bizonyítékok vizsgálata alapján döntenek arról, melyik a „fő” felügyeleti hatóság. A tevékenységi központ helyének meghatározásához a felügyeleti hatóságok aktív megkeresésére és együttműködésére lehet szükség. Kizárólag a vizsgált szervezet nyilatkozatai alapján nem vonhatók le következtetések. A bizonyítási teher végső soron az adatkezelőkre és az adatfeldolgozókra hárul, tehát nekik kell bizonyítaniuk az illetékes felügyeleti hatóságok előtt, hol születnek az adatkezelésre vonatkozó döntések, és ki rendelkezik hatáskörrel e döntések végrehajtására. Az adatkezelési tevékenységekről ténylegesen vezetett nyilvántartás a szervezetek és a felügyeleti hatóságok számára is megkönnyíti a fő felügyeleti hatóság meghatározását. A fő felügyeleti hatóság vagy az érintett felügyeleti hatóságok a lényeges tények tárgyilagos vizsgálata alapján – szükség esetén további tájékoztatást kérve – megcáfolhatják az adatkezelő megállapítását.
38. Az illetékes felügyeleti hatóságok bizonyos esetekben felkérhetik az adatkezelőt, hogy az Európai Adatvédelmi Testület iránymutatásával összhangban szolgáltatson egyértelmű bizonyítékokat arról, hogy hol található a tevékenységi központja, vagy hol születnek az adott adatkezelési tevékenységre vonatkozó döntések. Ezeket a bizonyítékokat kellő súllyal kell figyelembe venni, az érintett felügyeleti hatóságoknak pedig egymással együttműködve kell eldönteniük, melyikük lesz a fő hatóság a vizsgálatok lefolytatása során. Az ilyen esetek csak akkor terjeszthetők az általános adatvédelmi rendelet 65. cikk (1) bekezdésének b) pontja alapján az Európai Adatvédelmi Testület elé, ha a felügyeleti hatóságok álláspontja eltér a fő felügyeleti hatóság meghatározását illetően. Az Európai Adatvédelmi Testület várakozásai szerint azonban az esetek többségében az illetékes felügyeleti hatóságok meg tudnak majd állapodni egy kölcsönösen kielégítő eljárásban.

2.3 Adatfeldolgozó

39. Az általános adatvédelmi rendelet által kínált egységességi rendszer azon adatfeldolgozók érdekeit is szolgálja, akik az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartoznak, és több tagállamban is rendelkeznek tevékenységi hellyel.
40. Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikke 16. pontjának b) alpontja rögzíti, hogy az adatfeldolgozó tevékenységi központja az Unión belüli központi ügyvitelének helye, vagy ha az Unióban nem rendelkezik központi ügyviteli hellyel, akkor az az Unión belüli tevékenységi helye, ahol a fő adatkezelési (adatfeldolgozási) tevékenységek zajlanak.
41. A GDPR (36) preambulumbekzdése szerint azonban az adatkezelőt és az adatfeldolgozót egyaránt érintő esetekben az adatkezelő fő felügyelő hatóságának kell az illetékesnek lennie. Ez esetben az adatfeldolgozót felügyelő hatóság „érintett felügyeleti hatóság” lesz, és részt kell vennie az együttműködési eljárásban. Ez a szabály csak akkor alkalmazandó, ha az adatkezelő rendelkezik tevékenységi hellyel az EGT-ben. Amennyiben az adatkezelők az általános adatvédelmi rendelet

¹² Lásd a lenti 35. pontot.

3. cikkének (2) bekezdése alapján annak hatálya alá tartoznak, rájuk nem vonatkozik az egységességi mechanizmus. Egy adatfeldolgozó – például egy nagy felhőszolgáltató – több, különböző tagállamban működő adatkezelőnek is nyújthat szolgáltatásokat. Ilyen esetekben a fő felügyeleti hatóság az adatkezelő tekintetében fő hatóságként eljárni illetékes felügyeleti hatóság lesz. A gyakorlatban ezt azt jelenti, hogy az adatfeldolgozónak akár több felügyeleti hatósággal is kapcsolatban kell állnia.

3 EGYÉB LÉNYEGES KÉRDÉSEK

3.1 Az „érintett felügyeleti hatóság” szerepe

42. Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 22. pontja a következőképpen rendelkezik:

„»érintett felügyeleti hatóság« az a felügyeleti hatóság, amelyet a személyes adatok kezelése a következő okok valamelyike alapján érint: a) az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó az említett felügyeleti hatóság tagállamának területén rendelkezik tevékenységi hellyel; b) az adatkezelés jelentős mértékben érinti vagy valószínűsíthetően jelentős mértékben érinti a felügyeleti hatóság tagállamában lakóhellyel rendelkező érintetteket; vagy c) panaszt nyújtottak be az említett felügyeleti hatósághoz.”

43. Az „érintett felügyeleti hatóság” fogalma azzal a céllal került bevezetésre, hogy a „fő felügyeleti hatósági” modellt ne akadályozzon más felügyeleti hatóságok abban, hogy az ügy rendezését befolyásolják abban az esetben, ha például az adatkezelési tevékenység a fő felügyeleti hatóság joghatósági területén kívül lakóhellyel rendelkező egyéneket jelentős mértékben érint. A fent idézett a) alpontban megfogalmazott tényező tekintetében ugyanazok a szempontok érvényesek, mint a fő felügyeleti hatóság meghatározása esetén. Megjegyzendő, hogy a b) alpontban az érintettnek csupán lakóhellyel kell rendelkeznie a szóban forgó tagállamban; nem kell az adott állam állampolgárának lennie. A c) alpontot illetően általában véve könnyű tényszerűen megállapítani, hogy egy adott felügyeleti hatósághoz nyújtottak-e be panaszt.

44. Az általános adatvédelmi rendelet 56. cikkének (2) és (5) bekezdése rögzíti, hogy mikor kell az érintett felügyeleti hatóságnak szerepet vállalnia egy ügy rendezésében anélkül, hogy fő felügyeleti hatóság lenne. Abban az esetben, ha a fő felügyeleti hatóság úgy határoz, hogy nem jár el az ügyben, a fő felügyeleti hatóságot tájékoztató érintett felügyeleti hatóságnak kell eljárnia. Ez összhangban áll az általános adatvédelmi rendelet 61. cikkében (Kölcsönös segítségnyújtás) és 62. cikkében (A felügyeleti hatóságok közös műveletei) ismertetett eljárásokkal. Ilyen helyzet állhat fenn például akkor, ha a Párizsban tevékenységi központtal rendelkező marketing vállalkozás olyan új terméket vezet be, amely kizárólag a Portugáliában lakóhellyel rendelkező érintetteket célozza meg. Ez esetben a francia és a portugál felügyeleti hatóság megállapodhat abban, hogy főként a portugál felügyeleti hatóság járjon el az ügyben. A felügyeleti hatóságok felkérhetik az adatkezelőket, hogy vállalati viszonyaik tisztázása érdekében nyújtsanak tájékoztatást. Mivel az adatkezelési tevékenységnek kizárólag helyi hatása van – azaz csak Portugáliában élő egyéneket érint – az általános adatvédelmi rendelet (127) preambulumbekzdése értelmében a francia és a portugál felügyeleti hatóság mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy melyik felügyeleti hatóság járjon el az adott ügyben.

45. Az általános adatvédelmi rendelet előírja, hogy a fő és az érintett felügyeleti hatóságoknak együtt kell működniük, kellőképpen tiszteletben tartva egymás álláspontját annak érdekében, hogy az ügyet mindegyik hatóság számára kielégítő módon vizsgálják ki és rendezzék, valamint az érintettek számára hatékony jogorvoslatot biztosítva. A felügyeleti hatóságoknak törekedniük kell arra, hogy kölcsönösen elfogadható eljárásban állapodjanak meg. A hivatalos egységességi mechanizmushoz csak akkor szabad folyamodni, ha együttműködéssel nem sikerül kölcsönösen elfogadható eredményre jutni.

46. A határozatok kölcsönös elfogadása a lényegi következtetések mellett vonatkozhat a meghatározott eljárásra, így többek között a jogérvényesítési tevékenységre (például teljes körű vagy korlátozott vizsgálat) is. Emellett vonatkozhat még olyan határozatra is, hogy az adott ügyben ne az általános adatvédelmi rendelet szerint járjanak el, például hivatalos prioritási politika miatt vagy mivel a fentiekben leírtak szerint vannak más érintett hatóságok is.
47. A felügyeleti hatóságok közötti konszenzus és jó szándék kialakítása elengedhetetlen az általános adatvédelmi rendelet szerinti együttműködési és egységességi eljárás sikeréhez.

3.2 Helyi adatkezelés

48. A helyi adatkezelési tevékenységre nem vonatkoznak az általános adatvédelmi rendelet együttműködési és egységességi rendelkezései. A felügyeleti hatóságoknak tiszteletben kell tartaniuk egymás illetékességét a helyi adatkezelési tevékenységek helyi kezelésében. A közhatalmi szervek által végzett adatkezelés tekintetében is mindig „helyi” szinten kell eljárni.

3.3 Az EGT-ben tevékenységi hellyel nem rendelkező vállalkozások

49. Az általános adatvédelmi rendelet szerinti együttműködési és egységességi mechanizmusokkal csak azok az adatkezelők élhetnek, amelyek egy vagy több tevékenységi hellyel rendelkeznek az EGT-ben. Ha a vállalkozás nem rendelkezik tevékenységi hellyel az EGT-ben, akkor nem élhet az egységességi alapelvvel pusztán azért, mert képviselője van az egyik tagállamban. Az EGT-ben tevékenységi hellyel nem rendelkező adatkezelőknek tehát a helyi hatóságokkal kell kapcsolatban lenniük helyi képviselőjükön keresztül minden olyan tagállamban, ahol jelen vannak.

Az Európai Adatvédelmi Testület részéről

az Elnök

(Andrea Jelinek)

MELLÉKLET – IRÁNYMUTATÓ KÉRDÉSEK A FŐ FELÜGYELETI HATÓSÁG MEGHATÁROZÁSÁHOZ

1. Az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó személyes adatok határokon átnyúló kezelését végzi-e?

a. Igen, ha:

- az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó több tagállamban rendelkezik tevékenységi hellyel, és
- az adatokat több tagállamban található tevékenységi helyeken folytatott tevékenységekkel összefüggésben kezeli.

➤ Ez esetben folytassa a 2. kérdéssel.

b. Igen, ha:

- a személyes adatokat az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó az EGT-n belüli egyetlen tevékenységi helyén folytatott tevékenységekkel összefüggésben kezeli, de:
- az adatkezelés jelentős mértékben érint vagy valószínűsíthetően jelentős mértékben érint egyéneket több tagállamban.

➤ Ebben az esetben a fő felügyeleti hatóság az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó egy tagállamon belüli egyetlen tevékenységi helye tekintetében illetékes hatóság. Ebből logikusan következik, hogy az egyetlen tevékenységi hely az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó tevékenységi központja, mivel más tevékenységi hellyel nem rendelkeznek.

2. Hogyan határozható meg a „fő felügyeleti hatóság”?

a. Csak adatkezelőt érintő ügyben:

- i. meg kell határozni az adatkezelő EGT-n belüli központi ügyvitelének helyét;
- ii. a központi ügyvitel helye szerinti ország felügyeleti hatósága lesz az adatkezelő fő felügyeleti hatósága.

Ugyanakkor:

- iii. ha az adatkezelés céljaira és eszközeire vonatkozó döntéseket az EGT-n belüli másik tevékenységi helyen hozzák, és ez a tevékenységi hely egyben hatáskörrel is rendelkezik az említett döntések végrehajtására, akkor a fő felügyeleti hatóság a tevékenységi hely szerinti ország hatósága lesz.

b. Adatkezelőt és adatfeldolgozót érintő ügyben:

- i. Ellenőrizni kell, hogy az adatkezelő is rendelkezik-e tevékenységi hellyel az EGT-ben, és az egységességi rendszer hatálya alá tartozik-e. Amennyiben igen:
- ii. meg kell határozni az adatkezelő fő felügyeleti hatóságát. Az adatfeldolgozó esetében is ez a hatóság lesz a fő felügyeleti hatóság.
- iii. Az adatfeldolgozó esetében illetékes (nem fő) felügyeleti hatóság egy „érintett felügyeleti hatóság” lesz – lásd a lenti 3. szakaszt.

c. Csak adatfeldolgozót érintő ügyben:

- i. meg kell határozni az adatfeldolgozó EGT-n belüli központi ügyvitelének helyét;
- ii. amennyiben az adatfeldolgozó nem rendelkezik központi ügyintézési hellyel az EGT-ben, meg kell határozni azt az EGT-n belüli tevékenységi helyét, ahol fő adatkezelési tevékenységek zajlanak.

d. Közös adatkezelőket érintő ügyben:

- i. Ellenőrizni kell, hogy a közös adatkezelők rendelkeznek-e tevékenységi hellyel az EGT-ben.
- ii. Meg kell határozni az EGT-n belüli központi ügyvitel helyét (adott esetben) minden egyes közös adatkezelő esetében.
- iii. A központi ügyvitel helye szerinti ország felügyeleti hatósága lesz az adott közös adatkezelő fő felügyeleti hatósága.

3. **Vannak-e „érintett felügyeleti hatóságok”?**

Egy hatóság akkor minősül „érintett hatóságnak”, ha:

- az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó az adott ország területén tevékenységi hellyel rendelkezik, vagy
- az adott ország területén élő érintetteket jelentős mértékben érinti vagy valószínűsíthetően jelentős mértékben érinti az adatkezelés, vagy
- panasz érkezik egy bizonyos felügyeleti hatósághoz.